

ilkka.fi

Kolumnit

Viileästi ajatellen

Matti Kalliokoski

Julkaistu: sunnuntai 31.08.2008

Valtion ensi vuoden budjettiesityksen julkistanut hallitus oli silminnähden ylpeä saavutuksestaan. Joku taisi mainostaa talousarviota jo ilmastopoliittisesti historiallisena.

Ajan merkit näkyvät myös valtion tuloissa ja menoissa. Suomalaista yhteiskuntaa pitää lähivuosina ja -vuosikymmeninä vääntää tosissaan uuteen asentoon.

Uusiutuvan energian kehittämiseen ja investointeihin luvattiin lisää tukea. Suurimpana ilmastotekona esiteltiin kuitenkin kotitalousvähennyksen laajentamista myös kotien energiaremontteihin.

Asia on periaatteessa hyvä, mutta tarkemmin lukien kyse on ensisijaisesti kotitalousvähennyksen ylärajan nostosta. Jatkossa vähennystä saa käyttää myös lämmitysjärjestelmän vaihtoon, mutta jos haluaa ja pystyy käyttämään koko vähennyksen vaikkapa siivoukseen tai tapetointiin, sekin on mahdollista. Vähennystä ei ole erityisesti korvamerkitty energiatöihin.

Hyvän mainoskampanjan hallitus kuitenkin sai aikaan. Öljy- tai sähkölaskuaan tuijottavat kansalaiset voivat hyvinkin innostua veroporkkanasta ja ryhtyä mielipuuhaansa: verojen välttämiseen.

Ensi vuonna nähdään, kuinka monella pihalla porataan reikiä maalämmön talteenottoa varten. Vielä pitkään kuitenkin Suomesta maailmalle suuntaava pellettilaiva kohtaa Itämerellä öljyä maailmalta Suomeen tuovan tankkerin.

* * *

Tähän saakka energiansäästöön on kannustettu lähinnä kepillä eli esimerkiksi polttoaineiden veroja korottamalla. Nyt hallitus tunnusti, että varsinkin investointeihin tarvitaan myös porkkanaa.

Ei riitä, että uusista taloista tulee pihejä, tiiviitä ja älykkäitä. Uusia asuntoja rakennetaan vuosittain vain kaksi prosenttia asuntojen kokonaismäärästä. Jos ilmastonmuutos ratkaistaisiin vain uusilla taloilla, peli olisi menetetty.

Silti on kiinnostavaa katsoa, millaisia ideoita syntyy, kun suunnittelijat pääsevät liikkeelle puhtaalta pöydältä. Vaikka omat rakennustaidot eivät yllä juuri lumilinnan tekoa vaativampiin ponnistuksiin, kiersin uteliaana viime kesän asuntomessuja Vaasassa.

* * *

Asuntomessuja mainostettiin etukäteen energiateemalla. Suvilahden messualueen lämmitysratkaisu olikin edistyksellinen: merenlahden kerrostumista ja kaatopaikan hajoamiskaasuista kaikkien talojen yhteisellä koneistolla kehitetty lämpö on hieno keksintö.

Vaasalaiset onnistuivat yhdistämään ympäristöystävällisen, helpon ja edullisen talojen lämmityksen. Sitä passaa kehua.

Mutta lämmöntuotanto on vain kolikon toinen puoli. Oliko kulutuksen puolella vastaavia innovaatioita?

Esitteitä lukien ja maallikon silmää käyttäen täytyi valitettavasti todeta, että kehitettävää on vielä paljon. Talot eivät olleet mitenkään erityisen energiatehokkaita. Messutalot ovat sitä paitsi aina suuria, eikä suuri ei yleensä ole säästömielessä kaunista.

Vielä vähemmän ahaa-elämyksiä tuli talojen jäähtytyksestä. Valtavat ikkunat päästävät kesällä auringon kuumentamaan sisäilmaa, ja kodin sähkölaitteet puskevat lämpöä ympärilleen, minkä ehtivät.

Viilennystä ei ollut juuri mietitty. Monessa talossa oli ilmalämpöpumppu - siis päällekkäinen lämmitysjärjestelmä. Jäähtyttäessään se on varsinainen sähkösyöppö. Vieressä olisi ollut kylmää merivettä, jonne putkistotkin oli vedetty valmiiksi.

Vaasassa tuotiin energia-asiaa ansiokkaasti esiin, mutta monta hyvää ratkaisua on vielä keksimättä.

Kolumni

Pellettiä vievä laiva kohtaa merellä öljyä tuovan tankkerin